

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

PERIÓDICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI.
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

Y 10 CENTAUS PAPER EN L' ISLA DE CUBA.

NÚMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20.—BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 8 rals.—Cuba y Puerto-Rico, 16.—Estranger 18.

CLERICALICIDIS.

No tingan por; no 'ls vindrà de nou res de lo que aném á dir, ja que en materia de clericalisme, estém bèn persuadits que á tot quant se 'ls diga, vostés respondrán:—«No m' extranya, de pitjors n' havém vistas ó n' havém sentidas.» De totes maneres, hi ha coses, que, francament, *un hom* las veu, las sent y calla fins que no pot callar ni aguantar més.

Raciociném una mica, no més que una mica, perque ab las calors que s' han girat tant de repent, no es qüestió de trencarse gaire 'l cap, ¿y qué ha de fer *un hom* si no vol morir-se d' un acolorament y d' una insolació? Pèndreho tot tant á la fresca com puga. Pero aném al cas y raciociném com havém dit.

Entre las comunitats religioses de *siervas de Jesús* (aixó de *ciervas*, per més que digan, no fá de bon sentir) n' existeixen variats ab l' única y exclusiva missió de cuidar als infelissos, qu' estant malalts, no tenen qui 'ls presti aussili. No creguin tampoch ara que aném á fer comentaris sobre alló que dias endarrera deyan que havia succehit en l' Hospital, de que si un malalt s' havia dessangrat per falta de cuidado; no es aquesta l' inteneió d' *un hom*, sino un' altra: nos referim á las que van á cuidar malalts á domicili.

Aquestas pobras senyoras van per tot ab la més santa abnegació, sense cap género de pretensions, ni interés de cap classe; pero ¿podrian fer lo favor de dirme, per qué las classes ricas, que tenen elements metàlichs per trobar enfermers, son casi bé las únicas que usufructúan los inmillorables serveys d' aquestas bonas senyoras?

Apenas passa dia qu' en las columnas de algun periódich no vejin vostés un anunci encabessat de la següent manera: «*otra familia desgraciada*» y á continuació no vulguin veure ni més miserias, ni més malalties, ni més llástimas. ¿Y qué fan ellas? Per una part, molta abnegació per assistir als malalts rics, aixó sí, sense retribució de cap mena; y per l' altre costat molts anuncis d' assistencias que fan falta y no se sab que á una sola d' aquestas familias que tant ho necessitan, hi hagi acudit una germana ó sierva, ó lo que vulgan, tant solzament á preguntar si las tenian de menester. Aixó no podrán dir vostés ni ningú que sigui enraonar per dir alguna cosa, perque *un hom*, escoltant las indicacions de un amich seu, ha tingut bon cuidado de averiguarho. Aquest fet, dintre de aquella religió d' amor al próxim y de que 'ls pobres deuen ser los nostres germans, si no mata á *un hom* lo deixa bastant atropellat. De modo que ja tenim un *clericalicidi* manifest.

Aném per un altre.

Fará cosa d' uns quinze dias que no 'm trobava gaire

bè, y haventme elogiad molt un metje los efectes de las ayguas de Cardedeu, vaig resoldre anarhi una temporada, y com *un hom* allá hi tèn amichs, vaig calcular de més á més que si pér cas me trobava pitjor, no tindria necessitat de cap monja; los amichs bastavan.

Apenas arribat é instalat á la casa d' un dels dits, trobo á la senyora tota atrafegada.

—¿Qué li passa, senyora Mundeta? vaig preguntarli ¿Qu' es aquest tráfeh?

—¿Que no ho sab, senyó Pau? ¿No?

—De veras que no sè res, vaig replicar; y ella ab tota la tendresa de mare y ab lo goig y dolor junts, que sols una mare de debó sab sentir, va exclamar:

—¿Es que demá caso á la Dolores! (La Dolores es la seva filla gran).

Es natural, com *un hom* no 'n sabia res va quedar-se tot parat y ab interés per coneixe 'l nuvi; y en veritat que no hi havia pas necessitat de pendre informes, en sa cara s' hi llegia en lletra clara lo treball y l' hombría de bè.

—Se 'ls dona l' enhorabona, vaig exclamar desseguida, y apenas ditas per *un hom* aquestas paraulas, lo pobre nuvi mitj tremolantli 'ls llavis, m' esplicá que 'l vicari volia que li entregués la llicencia aquell mateix dia y que ja comensava á posarli obstacles pèl casament.

¿Ne volen de comentaris per part de tots nosaltres? ¿Perqué tindrà de volguer ab tanta pressa un document que ve á ser un títol al portador? Pensant y fent comentaris, tothom va tenir son y com es natural, *un hom* va fer com los altres: se 'n va anar al llit.

Passém per alt los demás detalls; ja estém reunits y al punt de las onze tots som á l' iglesia esperant; lo vicari tarda en compareixe mitja hora béa llarga; los nuvis ab la natural emoció, ja están l' un davant del altre á l' escala del presbiteri preparats al sacrifici; camensa la ceremonia, y 'l vicari.... res; lo vicari no pot treure's las paraulas de la boca [pobre home! ¡Casi no sab de lletra! No vulguin més embuts; no n' ha fet tants en Cazorro en tota la seva vida, y aixó que á més de cómich ha sigut llauner.

¡Pobre vicari! Sols Déu que res ignora, sab com va poguer sortir del apuro. Per supuesto que luego 'l nuvi va tenir que darli 'ls noms y explicarli tot lo demás qu' estava escrit. Entre personas de mala fé, aquell casament era nulo, perque de la boca del vicari sols varen sortir disbarats. Ara *un hom* compren l' intrinsegulís de volguer antes los documents.

Diguin, tot un vicari que casi no sab de lletra, ¿no es un altre clericalicidi?

¿Ne volen un altre?

Donchs allá va. Lo fet ha passat en la Cerdanya espanyola, prop de Alp, farà cosa de uns tres anys.

Un penitent s' ajennolla als péus d' un confessorari.

Feya vintinou anys que no s' havia confessat y al arribar al capitol de no volguer los béns del próxim, s' acusá de que havia robat una badella, entaulantse 'l següent diálech:

Confessor.—¿Quánt temps fá?

Penitent.—No me 'n recordo gaire, pero 'n fá molt.

—Bè, pero, ¿quant fá poch més ó memos?

—Uns vintissis anys.

—¿Y l' amo de la badella es viu?

—Sí, pare.

—Dochs tórnila la badella immediatament.

—¡Pero si no pot ser! En primer lloch perque nos la várem menjar l' endemá entre alguns companys, y en segón lloch perque si visqués, ja no fora badella, sino una vaca més dura que una soca de roure.

—Donchs páguila á l' iglesia.

—¡Si no tinch diners, y si 'n tingués, crech que fora més just pagarla al seu amo.

Davant de tals rahons, comensa lo confessor á cridar y amenassar, dihent al penitent que per forsa t' é d' anar al infern, y que quant tothom coparegui á la Vall de Josafat, lo pages se li presentarà amenassador y que la badella li compareixerá també y ab ulls de foc y banyas de llampechs l' embestirá y....

—Donchs digui, interromp de prompte 'l penitent ¿Si vull salvarme no tinch més remey que tornar la badella?

—No n' hi ha pas cap més, respongué 'l confés.

—¿Y are vosté no pot absóldrem? torná á preguntar lo penitent.

—De cap manera, respongué ab sequedat lo capellá.

—¿Y en la Vall de Josafat, está vosté bèn segur de que la badella hi compareixerá?

A lo que 'l capellá respongué ab érfassis:

—Segurissim.

—Donchs miri, llavors l' agafaré altra vegada y la tornaré al seu amo.

Dit aixó, va aixecarse y anarse 'n, tornant á ser una ovella descarriada, fundat en las propias paraulas del capellá.

Si *un hom* fos capás de robar res á ningú, hauria fet lo mafeix.

P. A. U.

MISERIA Y COMPANYIA.

Estich tan aburrit de mi mateix, deya aixis que he obert los ulls á matinada, com los meus *inglesos* ho están de no poguer treurem un céntim. ¿Qué 'ls hi podré donar si ja no tinch ni mobles, ni roba, ni res, ni menos satisfaccions pera anarlos enllepolint ab esperansas? ¿Que no ho veuen que hi passat tot l' hivern ab un vestit d' estiu, que 'm va regalar lo dia de Tots

Sants un company que sempre treballa, una especie de *Nabab* comparat ab mi, puig ell al menos té un jornal de 20 rals diaris? Malehitis inglesos! Què fan aquets russos que no me 'ls esmicolan a tots?

Ahir, ahir mateix un altre amich que s' espatlla la salut fent de corredor de Borsa, va donarme una capa que mirada contra claror semblava un cedàs. Què hi farém! No obstant, ab veure aqueixa prodigalitat, tenia ganas d' agafar una sofocació; pero com ja no 'm queda al cos ni un petricó de sanch, y encara aquesta deu esser xarigot, no vaig tenir esma per enfadarme, ni per darli las gracias. Aquell *arranque* va semblarme pitjor que un tiro. Regalarme (un *regalo* no es tan humillador com una caritat) una capa a entrada d' estiu! Se veu que las mèvas coneixensas me prenen per antipoda, d' ensà que tenen més vanitat que jo. Aquella capa era, verdaderament la de la amistat, bruta, arnada y fins me venia curta. Vaig fer desseguida una excursió, pitjor que las que fan los del carrer del Paradís, per totes las casas d' empenyos y drapayres y ningú va volerla. Al últim se la va quedar una dona que frega rajolas, per quatre rals, y la feu a trossos. Ab aixó ja ho saben: la capa de la amistat ha passat a ser un mito, com la camisa del home felis. Quatre rals! Quina miseria! Vaig pensar de primera intenció, fentlos voltar pels dits y mirantlos ab indiferencia. Pero després repensatme, com qui fa una contracció de conciencia, los vaig estrenyer ben bè ab la mà closa, ficantme aquesta entre 'ls botons de la ermilla pera tenir la moneda ben assegurada. Quatre rals! En un moment vaig cambiar d' ideas. Redresantme apesar de la debilitat de la mèva màquina humana, que anava feixuga per falta d' aliments, mirava ab orgull als que passavan pèl meu costat com si fossen uns infelissos. Fins vaig toparme ab en Girona y li vaig girar la cara. Què n' faré d' aquesta peseta? pensava. Feya temps que no m' havia vist ab tants caudals. A fi d' esbargir las ideas pera tirar càlculs y emplear bè aquella riquesa, me 'n vaig anar cap a vora mar, puig ab l' exemple del comers creya poguer emprendre algun negoci ó bè inspirarme pera alguna operació mercantil.

Efectivament, l' ayre salat y humit plé de flayres de marisch, va obrirme las potencias y m' entrà un mal de cor que fins m' enterbolia la vista y m' donava rodaments de cap. Aixó de menjar, pensava, es una passió, y l' home deu sapiguere dominar. Pero aquesta reflexió no tenia prou forsa. Tots som flachs y miserables y jo més que tots. La vista del mar va ferme desitjar lo peix... pero 'l peix no alimenta, es un plat de luxo. Eran las dotze tocadas, y entremitj de las estivas de pacas de cotó, de taulons y de sachs de blat, a la sombra que donavan per la seva alsaria, no més se veyia gent que menjava. Goluts! Per fi contaminat per l' exemple vaig ficarme al *Nuevo Noé*, aquella taberna de luxo que com una irrisió ocupa avuy lo lloch que avans era escola de náutica. Vaig pendre una tauleta pèl meu compte arrambada a una columna que 'm servia de respaldo. Què vol me diguè un mosso gras y roig, antitessis de la mèva persona. Si me 'n van passar de noms de guisats per la memoria al sentir aquella pregunta! Sense sapiguer que 'm deya vaig demanar una absent! Res, ressabis de quan tenia quatre duros pera entaularme a can Justin. Aquella beguda va acabar de ferme 'ls comptes. Me vingué un deixament com si 'm quedés vuyt de dins y vaig caure a terra tant llarch com era, puig no ho podia ser més ni menos, al sentir la impressió d' una cosa que desde 'l pit va anar baixant fins al péus fentme passigollas. M' he ferit, pensava mentres perdia 'ls sentits. No sé que 'm van fer, ni que 'm va passar. Sols recordo que al tornar a la vida, aquel mosso, que ab la seva corpulencia m' insultava, m' estava posant als llavis una copeta de un vi que 'm cremava per dintre. Potser m' envenenan! deya jo ab lo pensament. Pero va ser tot al revés. De mica en mica vaig reviscolarme. Me donaren desseguida un plat d' escudella, després un tallet de carn rostida, un llonguet y un got de vi. Quan vaig estar llest volia pagarho y no 'm vaig trobar la pesseta. Jo sabia que avants d' agafarme 'l treball la tenia dintre la mà closa, aixis es que vaig creure que hauria rodolat per terra y ab lo barullo del incident algú se l' havia apropiada. Vaig fer venir l' amo del establiment y li vaig explicar lo cas.—Jo prometo pagarli un altre dia! No 'n passi cuydado. Los primers diners que guanyi serán por V. Tota la vida li estaré agrahit etc., etc. Ell va semblar que s' ho creya y encara 'm doná satisfaccions, y hasta m' acompanyá fins a la porta.—Vaya! No hi mal que per bè no vinga. Per avuy ja he menjat. Pero, demà. Si no m' haguessen pres la pesseta encara tenia esperansas, pero sense 'ls quatre rals qué faré? D' amichs que donquin capas no n' hi ha gayres.—Lo enterboliment del cap no 'm deixava y vaig dirigirme cap a casa: un quarto que 'm deixa un colomista, porque a la nit vigili que no li robin los mongins. Aqueixa generositat es pera mi un altre suplici: sentirlos voleyar, empestantme sa farum y no poguerne menjar; porque, qué n' faria d' un colomí mort, sinó tinch cap eyna de cuyna, ni amaniments, ni carbó?

Quan vaig arribar al colomar lo meu protector anava a sortir. Tenu un cigarro de paper? vaig dirli.—No,

de paper, no. Vaya, fumeus aquest puro per l' alegria d' haver tret la rifa.—De debò?—Sí.—Gayre grossa?—Deu mil duros!—Y quant son deu mil duros?... Lo colomista 'm mirá com qui vèu visions girá qua y se 'n aná escala avall volantla. De segur me creya boig.

Quan van encendre 'ls gasos vaig baixar a encendre també 'l puro. Com la nit era serena y no feya fret, y com ningú m' apressava per res, vaig asseurem a un esglahó del colomar fumant lo puro fins que 'l foch l' haguè consumit. Lo mal de cor torná a eridarme 'l *quien vive*, y jo que no estava per romanos, vaig ajeurem sobre 'l catre després de descalsarme. La son m' aculli en sos brassos y ab sas caricias me feu olvidar de las desgracias passadas durant lo dia.

No sé quina hora era del matí, que he sentit que trontollavan la porta del quarto.—Quí hi ha?—Y m' ha respot la criada del colomista; ab la veu l' he coneguda.—Què vol?—Li porto una carta.—Interessat per aquella noticia m' he calsat y he obert.—Tinga, m' ha dit l' amo que s' enteri d' aixó.—La he desclosa y m' he quedat mut de sorpresa al llegirla. M' he tornat groch, he rigut, m' he assentat, m' he fregat los ulls y he tornat a llegir.—Ho diu, no hi ha dupte. Vegi, Julia, (la criada 's diu Julia. Malaguanyat nom!) vegi, llegeixi. Ho diu, ¿veritat?—Sí, senyor: diu que havent tret la rifa y estant cansat dels colons los hi regala junt ab lo colomar.—Quin bon home!—Ja pot dirho. Es un bon regalo.—Ja ho crech, per qui entengui 'l negoci. Pero jo que no 'n se una jota.—Y tan zenzill qué est!—Vol dir?—Com fa tant temps que so a la casa ja 'n se la prima. Es una fortuneta.—Donchs, escolti: ja que tant enterada n' está ¿vol emprendres aquest negoci ab mi? La Julia s' ha posat a riure y ha respot:—¿Qué diria la gent?—Ja hi ha un medi pera ferla callar.—¿Quin?—Femos inscriure en lo *Registre civil*, ab uns quants fulls de paper sellat y alguns testimonis.—Jo no só més que una minyona de servey y ja sab la fama que tenim.—No hi fa res; quan me fico a la mar vella, no penso si un altre hi ha entrat primer. ¿Qué diu?—Per la meva part....—Donchs entesos.—Jo no tinch pare ni mare.—Jo soch sol.... Y dit y fet... es dir fet, no, hi ha hagut un petit anticipo, es dir una lleminadura y *pax vobis*.

Aixis que la Julia ha estat fora, al mitj del quarto he vist una cosa que lluhia: es la pesseta que ahir vaig perdre, que a la *cuenta* al agafarme 'l treball, se 'm escapá de la mà, baixantme per la pitrera camas avall fins a la botina y al descalsarme ahir vespre rodolá per terra. Aixó m' ha posat bastant alegre porque 'm sembla un bon auguri. Vegint com vè la sort: vaig ficarme al llit més pelat que una rata y avuy sense mourem de casa ja tinch dona, quartos y coloms.

Ja ho saben, me caso ab la Julia, si 'l negoci dels coloms nos marxa hasta penso fèrmehi una torreta als Penitents y si no marxa... posaré un lletrero a la porta de casa que digui «Miseria y companyia.»

¡Ah! quan necessitin algun colomí vinguin a la nostra taula, al costat del repés de la Boqueria, que 'ls servirem de confiansa.

ANTON DELS ASÉS.

UN COP D' ULL ALS TEATROS.

Encare que de beneficis n' ha fet l' empresa del *Principal* durant tota la temporada, ha arribat l' hora de ferlos los actors en particular, y aquí tenen en Mario que va ferlo 'l dissapte ab lo *D. Tomás* del inolvidable Serra y la Mendoza Tenorio que va ferlo 'l di-lluns ab la comedia de Lope de Vega *Buen maestro es amor ó la niña boba*, y la coneguda pessa *La casa de campo*.

Inútil dirlos que tant l' un beneficiat com l' altre van esmerarse y surtir ayrosos del desempeñyo, rebent una carretada de regalos. La Mendoza Tenorio especialment veje l' escena alfombrada de assucenas, rosas y clavells. Pocas ovasions tant distingidas s' han fet may a una artista.

Al *Liceo* s' han donat dos representacions del *Elisir d' amore*, opera que ja no es dels nostres temps. No obstant cal dir que la Theodorini feu tot lo qu' es compatible ab son ógano vocal, que no es certament lo més a propòsit per cantar obras lleugeras; en Masini, desigual en algunas pessas de conjunt, estiguè archisublim en la romansa del últim acte, qu' es lo millor que li hem sentit cantar en tota la nostra vida; en Blanchar va treure favas d' olla, especialment en l' escena en que repta a n' en Masini. ¡Amigo y quin calor! Semblaba que ho feya de debò. En cuan al caricato Baldelli, va confirmarse una vegada més que no sempre lo que a Madrit entusiasma agrada aquí. Es molt difícil acostumar-se a aquella veu mullada y a aquell encarament del Sr. Baldelli.

Dimars despedida de la Tehodorini ab los *Hugonots*; dimecres despedida de 'n Maurel y en Masini ab lo *Rigoletto*... Creguin que 'l teatro donava gust.

Dijous *Rinegato*: de l' obra nova de 'n Miró ya 'n parlarém la senmana entrant.

Com si no hi hagués prou sarsuela ab las companyias que funcionan al Tivoli y a Novedats, se n' ha

posat al *Bon Retiro*, trasladantshi *D. Juanitu*, cansat de corre teatros. De manera que sobre 'l renglò de la sarsuela no s' ha presentat cap novetat en tota la senmana.

En cambi en Vico s' ha instalat al Espanyol inaugurantse ab l' *Alcalde de Zalamea*, interpretat de una manera acabada. L' actor cómich Mariano Fernandez, fá las delicias del públich.

Respecta al drama d' Echegaray *La peste de Otranto*, perdonin si no 'n parlo, porque no he tingut ocasió de veure 'l. Son tants los teatros que reclaman la presència dels revisteros, que un hom no sab ahont donar cap. Pero no s' espantin que el *Liceo* y el *Principal* estant a punt de tancar, y hi ha més dias que llangonisas.

N. N. N.

LA NOYA DEL ENTRESSUELO.

¡Pebrots, bolets... y carbassal!

Del carrer de «La Princesa», vivia en un entressuelo la Conxa, qu' era un modelo d' elegancia y boniquesa.

Tant frenética afició a aquella nena portava, que sovint me passejava per dessote 'l seu balcó.

«Sense vosté no puch viure» li deya ab véu carinyosa, y ab sa boqueta graciosa, pobreta, esclatava 'l riure.

Me tenia tant fletxat qu' al ball no anava, ni al teatre; y era 'l meu somni d'aurat tot roncant dessobre 'l catre.

Cap demati 'm descuydava de portarli un pensament, y dissimuladament al balcó seu lo tirava.

«Mosquit» per moure 'm ponsonya me deyan alguns bagarros; mes jo fumava cigarros a tall de poca-vergonya.

Un jorn del cim d' un terrat me sento a caure un pebrot. Resultat: que 'l meu tarot va quedar mitj aixafat!

Per 'nà a casa 'l pás apreto, y de dintre la butxaca me surtia la petaca.

Per desgracia ho fila 'l gueto:

—¡Vina aquí desvergonyit!
Porta 'l tabaco... 'l libret.—
¡Y clavantme un gran bolet me va deixar mitj cruixit!

Més tart vaig dir plé de pena:—Si 'l fumá no es cap aroma; tú fumas sols per fer l' home davant d' aquella sirena.

Y passan jorns y més jorns y en cambi ¿qué has alcançat? que 'm trobo sempre exposat a tenir déu mil trastorns.

Vull saber lo «sí» ó lo «no» més lo temps no vull malmetre; y fent quatre mots de lletra vaig tiralshi pèl balcó:

«Conchita, de pena muero si no me da pronto el «sí» y al final fins li vaig dí:
«Vaya V. con Dios, salero.»

A la tarde, altra vegada torno a fehi l' os una estona, y aquella nena tant mona ja era al balcó recolzada.

¡Y mentres sentia a dins del pit l' ardor d' un volcán, la ingrata anava tirant la mèva carta a bossins!

Y fins (¡semblava impossible!) tot estripantla se 'n reya, y de mica en mica feya ¡trossos del meu cor sensible!

Me 'n vaig a casa ab catxassa; me fico al llit sens sopar, y a la nit vareig somiar ¡pebrots, bolets... y carbassal!

MARÍA BOCANEGRA.

ESQUELLOTS.

Lo cos electoral va derrotar als conservadors en las últimas eleccions municipals.

—¿Y qué? van dir aquestos.

En efecte, ha vingut la reunió de la Junta d' escrutini y 'ls individuos que la componen han anat des-fentse de tots los regidors que no eran del seu gust y especialment dels republicans.

Perque dona la casualitat que precisament los republicans son los que no figuran en la llista d' elegibles. Ja no haurian de ser ilegals.

***

Pero aném per parts.

Queda retxassat lo Sr. Henrich, perquè tè la tatxa de ser gerent de la imprenta de 'n Ramirez, y á ca 'n Ramirez se fan alguns impresos per encàrrech del Ajuntament, sense contracta, es á dir, sense ser lo Sr. Henrich contratista.

En cambi 'l Sr. Soler y Catalá, tesorero de la Junta del Cementiri, ab la breva corresponen, ó com si diguessem empleat de la casa, ha sigut admés sense dificultat.

Lo blanch es negre quant no es dels nostres y 'l negre blanch quan es de la clicca.

¡Viva la formalitat!

Lo Sr. Corominas no va ser admés per no figurar en la llista d' elegibles, á pesar de tenir dret á figurarhi. Pero 'gn' es lo dret davant dels capritxos dels fabricants de llistas?

Lo Sr. Soler y Plá va ser retxassat perquè figurant en las llistas ab lo nom de Jaume, va ser votat ab lo nom de Santiago. A la qüenta Sant Jaume y Santiago no son un mateix sant.

En quant al Sr. Sol, van deixar-lo en remull per quan se reuneixi l' ajuntament, ab l' excusa de que 's diuhen Joan Sol alguns altres ciutadans de Barcelona y s' ha d' esbrinar quin es lo sol que 'ls electors han elegit.

Y á propòsit de Sol.

Capassos son los [conservadors, per mica que 'ls convinga, de fer com aquell fotógrafo que adorava al Sol, y un dia que un capellá 'l reptava, va respondre:

—Vaja, deixis de orgas, que fins lo Crech-en-un-Dèu que vostés resan regoneix la divinitat del Sol.

—¿Com s' entén?

—Tal com sona. ¿Qué diuhen vostés? Crech en un Sol, Dèu tot-poderós. Ja ho véu no pot ser més clar: lo solfes Dèu.

Los conservadors, si no tenen cap altre recurs, serán capassos de proclamar regidor primer al sol que 'ns ilumina, que á D. Joan Sol, distingit advocat de aquest ilustre colégi y president del Comité democràtic-progressista.

Los carlins tenian un cos de telegrafistas.

Donchs bè; molts dels individuos de aquest cos han sigut admesos en lo cos oficial, abonantse 'ls los sous que van deixar de percibir durant lo temps que prestavan sos serveys als carcundats.

Contrast.

Espanya va enviar mils y mils homes á Cuba, á defensar la integritat de la patria. Mal vestits, mal menjats y mal pagats, la majoria de aquells infelissos van perdre la vida en lo dur servey que se 'ls imposava... Altres van tornar á Espanya ab la salut perduda ó descalabrats.

A tots se 'ls deuen atrassos: á las familias dels morts y als pobres malalts, y á tots los fan passar ab rahons.

Aixís vá Espanya.

Los que avisavan als carlins los moviments de las columnas, troban colocació y reben lo pago dels seus serveys.

Los que donavan la sanch en defensa de la pátria, si volen menjar s' han de rosegat los punys.

¿No hi ha ningú de vostés que vulga seguirme? Vají á ferme marrueco

Lo municipal que alguns mesos endarrera va detenir los cotxes dels tribunals que anavan contra direcció ha sigut condemnat per la Audiencia á dos mesos y un dia de arrest major.

Y ara jo no faig comentaris... ¡Dèu me 'n guard! Mes m' estimo que 'ls fassi l' arcalde primer de Barcelona.

Mr. Pasteur, lo célebre micrologista francés, ha felicitat calurosament al Dr. Ferrán.

Ja 'm sembla que veig á n' en Romero Robledo, exclamant:

—Qué Pasteur, ni Pastor, ni altrás camándulas... Aquí no hi ha mes Pastor que jo, ni mes bèn que 'ls espanyols que m' aguantan.

Persona digna de crédito m' asegura que l' altre dia va veure al Sr. Fontrodona y al Sr. Tort, aquest últim agafat á las calsas del primer, encaminantse á la fonda radiants de satisfacció, á celebrar lo triunfo alcansat pèl Bébé conservador en la Seo de Urgell.

Per donar mes calor á l' escena, cantavan á duo:

De la Seo fins al cantó anem á ca 'l beco, anem á ca 'l beco.
De la Seo fins al cantó anem á ca 'l beco del Recó.

Això de al cantó s' ha de interpretar de l' única manera possible: que tractanse de andrapar, tant D. Ignasi com en Javieritu lo mateix serán conservadors que cantonalistas.

Per ells la gran qüestió es poder anar á ca 'l Beco.

Diumenje pasat recorria 'ls carrers mes concorreguts de Barcelona Mr. Unthan, l' home sense brazos, dirigint un carruatge de dos caballs ab los peus.

¡Tants ministres hi ha que dirigeixen ab los peus las riendas del Estat!

Pero á lo millor volcan... y quan no volcan empessonan ab lo pais.

Produccions rebudas:

¡May piquem! Episodis catalans, cassats al vol y escrit sen vers per Gelias. Preu, 1 ral.

Qui endavant no mira... Pessa en un acte, original y en vers de Sever Bohigas, estrenada ab éxit en lo Tivoli en Abril últim. Preu, 2 rals.

Lo rosari de la aurora, mazurca per N. Xalabardi y P. Mimó.

Hem vist ab alguna detenció 'ls apuntes ó memoria que sobre la manera de funcionar l' aparato marmotor ha tingut la galanteria d' enviarnos son autor D. Joseph Barrufet y Veciana.

Que diuhen ¿qué 'm sembla? Ara ho sabrán.

Pero parteixin del principi que esperem assistir á la proba práctica del aparato per parlarne mes detalladament. Are cenyintnos á la memoria, si bè de prompte no trobem lo fonament y desarrollo de alguna fórmula qu' en apoyo de la teoria exposa l' autor, podem dir en elogi de aquest que l' aparato es molt ingenios y está basat en sólits fonaments y que l' aliansa que busca ab la trasmisió de las forsas á distancia per medi del principis dinamo-eléctrichs, fa que l' invent, un cop vensudas las dificultats que tal volta se li presentarán al principi, arribi á ser un poderós ausiliar de molts industrias que avuy no poden establirse del preu crescut de la forsa motris, un dels primers elements de tota producció industrial.

¿Volem veure una cosa notable?

Donchs arribintse al carrer de Sant Pere més alt y fixintse ab l' empedrat.

Tot just l' están fent y no més que ab lo moviment dels carros que trasportan la sorra y las llambordas ja está tot plè de sots y de alts y baixos

Podrá no haverhi bons empedrats á Barcelona..... pero al menos un hom' al veure aquestas cosas se queda de pedra.

Demá publicaré 'l mèu estimat company *La Campana de Gracia* un número extraordinari de vait planas magníficament ilustrat, dedicat á Victor Hugo.

Tractantse de un demócrata tant ilustre y de un periódich tant republicá com la *Campana*, ja poden contar que aquest número extraordinari será cosa bona.

A Berlin s' ha establert un café electric, ab lo qual han quedat suprimt los mossos y las propinas.

¡Oh electricitat, tú 'ns reservas més miracles que la Verge de Lourdes!

¡Quin será 'l dia, que ab sols electricarnos un cop al demati, no necessitarém menjar, ni beure, ni treballar, passant tot lo sant dia disfrutant y fent borla!

A propòsit de Victor Hugo, deya un seu admirador que 'l visitava ab molta frecuencia:

—¡Es un gran poeta, digne de anomenarse Victor Hugo!

A Paris continua la huelga dels sastres y 'ls periódichs, com es costum de aquella terra, continuan fent xistes sobre 'l particular.

«Era dissapte, y 'l sastre com de costum, se presenta á casa de un seu parroquiá á cobrarli 'l compte.

Lo parroquiá qu' es de aquells que no pagan s' alsa plè de dignitat y exclama:

—Ja veurá, quan no hi havia la huelga, venia cada dissapte á molestarme ab lo pretext de que havia de pagar als treballadors; pero francament, que continuhi venint are que no tè aquesta excusa, es ja una broma un xich massa pesada.

QUENTOS.

D.ª Dorotea está molt bèn conservada, y ademès veu teix molt bè y s' arregla millor.

—¿Quina edat tindrà? pregunta un jove que asisteix á la tertulia ahont ella 's troba.

—Trenta sis anys.

—¿Vol dir trenta sis anys?

—Si senyor, si, no 'n dupti.... Tant es aixís, que sempre li he sentit dir que tè trenta sis anys.

Se queixava un malat en un hospital pèls grans dolors que sufria, y entre altrás exclamacions, solia dir:

—¡Dèu mèu!... ¡Dèu mèu!... Una germana de la caritat que l' asistia, li preguntá:

—¿Qué vol de Dèu, germanet, diguimho á mi, que jo soch la seva filla.

Y 'l malalt mirántse la ab ulls de admetlla, exclamava:

—¿Sab lo que voldria?... [Que 'm prengues per gendre.

TRENCA-CAPS.

XARADAS.

I.
Si puch beure bon primera mon dos-hu d' eill no s' aparta; més si es tercera y mitj quarta l' aboco pèl mèu darrera. Genitiu es la postrera y la tot allá á Madrid demostrá molt esperit guerrejant ab la quitxalla. Ab los llibres la canalla; y ell ab lo sabre ¡¡¡quin pit!!!

UN PAGÉS.

II.
Nega prima y dos també; es Tot poeta celebrat, y 'l mateix tot acentuat lo fa servir l' artillè.

BETAS Y FILS.

SINONIMIA.

Ab un tot ensopegá anant en Tot á sopá.

UN GUINDILLA.

ENDAVINALLA.

No soch home, ni soch dona, y ab donas sempre 'm veurás; y buscant per Barcelona, més d' un cop me trobarás. Jo no estich per en Romero ni en un dels qu' entre ell, fan jóch, ni entre mestissos, ni clero ni entre inquisidors tampoch. Com la *Campana de Gracia* jo estich per la Libertat, corrent per la Democracia qu' es nostre somni daurat.

JENANI.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

1 2 3 4 5 6 7 8 9.—Un carrer.
4 1 6 5 9 8 3 5.—Nom de home.
3 9 5 6 7 2 5.—id. de dona.
4 5 6 8 1.—Un ofici.
7 2 3 9 5.—Nom de dona.
3 9 2 5.—Lo que es Cuba.
6 5 4.—Per beure.
2 5.—Nota musical.
8.—Una consonant.

ANTONINO.

CONVERSA.

—Tócala, que demá marxo cap á Calaf.
—¿Y quí marxa més ab tú?
—Pero, home, ¿cóm vols que t' ho diga si tu mateix ho has dit?

INTRÍNGULIS.

Buscar una paraula que trayenti cada vegada una lletra del davant donga 'ls següents resultats:

1.ª Utensili de cuyna.
2.ª Ne tè tot ausell.
3.ª Nota musical.
4.ª Una vocal.

A. BOIX ZORRILLISTA.

GEROGLIFICH.

×
||
L
Ibo
T
l g l

PEPET DE ARBUCIAS.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

- XARADA 1.ª.—Ca-no-vis-ta.
- ID. 2.ª.—Se-y-tó.
- MUDANSA.—Paga-Pega-Piga.
D
G A S
D A M A S
S A L
S
- ROMBO.—
- CONVERSA.—Tifus.
- LOGOGRIFO NUMÉRICH.—Paulino.
- TRENCA-CLOSCAS.—A pel y á rapel.
- GEROGLIFICH.—No passa istiu sense trons.

¡Qui ho havia de dir que fins vosté, una persona tan seria, arribaria á tocar las trampas!